

Mál nr. 335/2020**M og
V v/ ábyrgðartryggingar vinnuveitanda A.****Ágreiningur um bótaskyldu vegna slyss sem starfsmaður á bifreiðaverkstæði varð fyrir.****Gögn.**

Málskot, móttekið 1.10.2020, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 2.11.2020, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Að morgni 1. apríl 2020 var M að störfum á verkstæði A þar sem hann var að aðstoða starfsmann við viðgerð á drifskafi. Varð M þá fyrir meiðslum á hægri hendi þegar topplykill eða toppur hrökk í höndina. Í tjónstilkynningu M til V, ábyrgðartryggjanda A, dags. 16. apríl 2020, segir að hann hafi verið að aðstoða annan starfsmann við að gera við drifskafi. Hafi hann haldið drifskafinu þegar hinn starfsmaðurinn hafi verið að pressa niður stöng í drifskafinu til að ná krossinum af, þegar topplykill sem hann notaði hafi skotist í hann. Í málskoti er því nánar lýst hvað hafi valdið slysinu. Kveðst M telja að rangt verkfæri hafi verið notað við verkið. Drifsköft séu ætíð boltuð afar vel með svokölluðum „flex“ boltum og séu slíkir boltar þannig gerðir að þeir losni ekki þegar bifreiðum er ekið í ójöfnum. Verkfærið sem eigi að nota við skipti á drifskafi heiti „driveshaft yoke“, eða „drifskaftslykill“, þegar drifskafi er losað að framan en að aftan sé oftast notað svokallaður „afturdrifslans“. Það að toppur hafi verið notaður á „flex“ bolta bjóði hættunni heim og því hafi slysið orðið sökum þess að rangt verkfæri hafi verið notað í umrætt skipti. Verkstjórn hafi verið á ábyrgð yfirmanns sem hafi ákveðið að vinna verkið með þessum hætti.

M leitaði samdægurs á bráðadeild Landspítalans. Í bráðamóttökuskra segir að M hafi verið að vinna undir bíl, þegar eitthvað hafi losnað og skotist af miklu afli í hægri úlnlið hans og síðan verið verkjaður og með dofa í lófanum. Röntgenmynd hafi verið tekin af úlnliðnum sem ekki hafi sýnt brot. Að fenginni ráðgjöf bæklunarlækna hafi verið ákveðið að M fengi hvíldarspelku og kæmi í endurmat viku síðar. Um leið var útbúið læknisvottorð til atvinnurekanda vegna fjarvista þar sem fram kom að M væri óvinnufær með öllu vegna vinnuslyss frá 1. apríl 2020 til 10. sama mánaðar. M leitaði að nýju á bráðadeildina 7. sama mánaðar vegna annarra atvika en mál þetta snýst um.

M kveður slysið ekki hafa verið tilkynnt Vinnueftirliti ríkisins í samræmi við ákvæði 79.-81. gr. laga nr. 46/1980, um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum. Því beri með tilliti til nánar tilgreindra dómafordæma að leggja fullyrðingar M til grundvallar um aðstæður og verklag á slysdegi komi til ágreinings í þeim efnum milli aðila. Í ljósi hinna röngu vinnubragða og ófullnægjandi verkstjórnar í umrætt sinn beri A ábyrgð á líkamstjóni því sem M hlaut í slysinu og hefur krafist bóta úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Af hálfu A er mótmælt að röng verkfæri eða rangt verklag hafi leitt til slyssins. Þegar slysið varð hafi starfsmaður A og M staðið með drifskafið við pressu. Starfsmaður A hafi staðið „fyrir framan“ þar sem hann hafi séð um að þvinga krossinn úr en M hafi verið þar „fyrir aftan“ þar sem hann hafi haft það hlutverk að halda drifskafinu í láréttri stöðu. Ekki hafi viljað betur til en að toppurinn sem notaður var til verksins hafi skroppið til og lent í hendi tjónþola. Ekki sé vitað nákvæmlega hvers vegna það gerðist en A telur mögulegt að einhver halli hafi komið á drifskafið með þessum afleiðingum. Þá mótmælir V að M hafi ekki sinnt tilkynningarskyldu lögum samkvæmt. Ekki hafi verið um alvarlegan slysaatburð að ræða „í almennum skilningi“ og fyrirsvarsmenn A hafi ekki orðið varir við nein alvarleg meiðsl líkt og beinbrot jafnvel þótt M hafi kennt sér meins og ákveðið að fara til læknis. A hafi átt von á að M myndi mæta til vinnu daginn eftir, en hann hafi ekki látið sjá sig, hann hafi hvorki hringt né látið ná í sig í síma. Kveður V fyrirbyggjandi óvinnufærnivottorð hafa mjög takmarkað sönnunargildi þar sem þau tilgreini ekki ástæðu óvinnufærni eða áverka og ekki sé ljóst hvort þau séu gerð samkvæmt frásögn M eða eftir vandlega skoðun og mat viðkomandi læknis. Þá kveður V að ekki breyti neinu þótt Vinnueftirlitið hafi ekki verið kallað til þar sem málsatvik liggja fyrir. Hefur V hafnað bótaskyldu.

Álit.

Ljóst er samkvæmt gögnum málsins að slysið var ekki tilkynnt Vinnueftirliti ríkisins né lögreglu. Engin rannsókn af hálfu óvilhallra aðila for því fram strax í kjölfar þess. Samkvæmt 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 skal atvinnurekandi án ástæðulausrar tafar tilkynna til Vinnueftirlits ríkisins öll slys þar sem starfsmaður deyr eða verður óvinnufær í einn eða fleiri daga, auk þess dags sem slysið varð. Slys þar sem líkur eru á að starfsmaður hafi orðið fyrir langvinnu eða varanlegu heilsutjóni skal tilkynna Vinnueftirlitinu eigi síðar en innan sólarhrings. Með vísan til þessa lagaákvæðis og í ljósi dómafordæma er litið svo á að atvinnurekandi sem ekki hefur tilkynnt slys samkvæmt ákvæðinu skuli bera hallann af sönnunarskorti um málsatvik að því leyti sem þau eru óljós og aðila greinir á um þau.

M var óumdeilanlega óvinnufær frá slysdegi vegna einkenna af völdum slyssins. Fyrirsvarsmönnum A mátti vera það ljóst að M hafði orðið fyrir meiðslum við umrætt atvik og að hann leitaði strax á bráðadeild. M mætti ekki aftur til vinnu á slysdag né daginn eftir. Eins og hér stóð á og í ljósi lagaskyldunnar að tilkynna slys bar A að ganga úr skugga um hvort fjarvist M stafaði af afleiðingum slyssins eða af öðrum ástæðum. Það brást og engin haldbær rök, studd gögnum, hafa komið fram sem sýna fram á að ekki hafi verið unnt að afla nauðsynlegra upplýsinga um ástæðu fjarvistarinnar. Verður samkvæmt þessu að líta svo á að A hafi vanrækt tilkynningarskyldu sína til Vinnueftirlitsins.

Lýsing í málskoti varðandi verklag og verkfæri sem nota átti við framkvæmd verksins þegar slysið varð er óskýr og ekki studd gögnum. Þá verður heldur ekki séð að hún sé í samræmi við þá atvikalýsingu sem m.a. kemur fram í tjonstilkynningunni til V frá 16. apríl 2020. Verður því ekki byggt á þessari lýsingu við úrlausn málsins. Engu að síður verður að skilja málskotið svo að skaðabótaábyrgð A sé á því reist að ekki hafi verið beitt réttu verklagi við að losa hjöruliðskross frá drifskafinu sem verkstjóri beri ábyrgð á.

Ekki er ljóst af gögnum málsins hvers vegna toppur sem notaður var við að losa krossinn hafi skotist í úlnið M, þ. á m. hvort það megi rekja til þess að halli hafi komið á drifskafið og af hvaða ástæðum slíkur halli hafi þá komið. Ætla verður að þessi atriði hafi mátt fá upplýst ef slysið hefði verið tilkynnt lögum samkvæmt og viðhlítandi rannsókn á slysinu og tildrögum þess farið fram. Ekki verður útilokað, eins og málið liggur fyrir, að það verði rakið til ófullnægjandi verkstjórnar af hálfu A hvernig það atvikaðist að toppurinn skaust í úlnið M og olli meiðslunum. Með því að ekki hefur tekist að sýna fram á hið gagnstæða verður A að bera ábyrgð á því hvernig fór. Ekki er efni til að leggja meðábyrgð á M. Hann á því óskoraðan rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu A hjá V vegna líkamstjóns síns.

Niðurstaða.

M á rétt á óskertum bótum úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Reykjavík, 24. nóvember 2020.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.